

Remissvar

Finansdepartementet

E-post:

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:

oliver.sparrings@regeringskansliet.se

sandra.backlund@regeringskansliet.se

Vårt ärendenummer: 2025/55

Ert ärendenummer: Fi2025/00650

2025-03-26

Europeiska kommissionens förslag till ändringar av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/956 om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen

Tillväxtanalys ska analysera, utvärdera och redovisa effekter av statens insatser för hållbar nationell och regional tillväxt och näringslivsutveckling. Myndigheten ska ta fram beslutsunderlag och rekommendationer för utveckling, omprövning och effektivisering av statliga åtgärder samt, om det är relevant, peka på viktigare målkonflikter. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser har mottagit rubricerad remiss av Finansdepartementet för yttrande.

Bakgrund

Syftet med EU:s mekanism för koldioxidjustering vid gränsen (CBAM) är att förhindra koldioxidläckage och skapa jämlika konkurrensvillkor mellan EU och länder med lägre klimatkrav.

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Postadress
Studentplan 3
831 40 Östersund

Kontakt
010-447 44 00
info@tillvaxtanalys.se

www.tillvaxtanalys.se
Org. nr 202100-6164

Systemet förutsätter att importörer av CBAM-varor – järn och stål, aluminium, cement, gödsel, vätgas och elektricitet – förmår att samla in och verifiera utsläppen från sina utländska leverantörer, vilket har visat sig vara betydligt svårare än förvänta och förknippat med höga administrativa kostnader. Kommissionens konsultationer med näringslivet och ansvariga nationella myndigheter visar att systemet är särskilt tungrott för företag som importerar små volymer av CBAM varor från många olika leverantörer.

En tysk enkät som publicerades nyligen visar att nästan tre fjärdedelar av företagen inte kan fastställa de faktiska utsläppen hos sina leverantörer utanför EU.¹ Merparten av alla importörer riskerar därför att behöva betala EU:s schablonavgifter, beräknade utifrån andra leverantörers utsläppsdata. Två tredjedelar anser att CBAM kommer att påverka deras konkurrenskraft negativt, och en tredjedel tror att omläggningar av leverantörskedjan blir nödvändiga för att minska kostnaderna.

Vilken effekt dessa omläggningar skulle få på de globala utsläppen är oklart, eftersom de faktiska utsläppen är svåra att fastställa.²

Undantag för små importörer

Kommissionen föreslår att ett undantag införs för import av CBAM-varor med ett årligt tröskelvärde på 50 ton, för att minska den administrativa bördan. Enligt kommissionens beräkningar kommer detta tröskelvärde att undanta cirka 90 procent av importörerna, huvudsakligen små och medelstora företag, medan 99 procent av de inbäddade utsläppen fortfarande omfattas av CBAM.

Det vill säga att till priset av en marginellt lägre täckningsgrad för CBAM, kan systemet förenklas avsevärt och undanta 90 procent av importörerna.

Tillväxtanalys synpunkter

Tillväxtanalys tillstyrker detta förslag som ett viktigt steg i rätt riktning, men anser att ett högre tröskelvärde kan övervägas. Till exempel visar Kommissionens beräkningar att ett alternativt gränsvärde på 500 ton skulle undanta 97 procent av importörerna, samtidigt som 96 procent av utsläppen fortfarande skulle omfattas. En höjning av tröskelvärdet skulle minska antalet rapporteringsskyldiga företag i EU från 18 000 till 6 000.

Det "optimala" tröskelvärdet kan, i princip, räknas fram genom en samhällsekonomisk kostnads-nyttoanalys,³ vilket saknas i Kommissionens underlag. Tillväxtanalys stödjer att tröskelvärdet höjs ytterligare om en samhällsekonomisk analys finner att detta vore motiverat.

Förenklade regler över tröskelvärdet

¹ <https://www.deloitte.com/de/de/about/press-room/Deutsche-Unternehmen-k-nnen-CBAM-Anforderungen-kaum-erf-llen-.html>

² Det går inte att utesluta att importen läggs om från leverantörer med låga men *icke-verifierbara* utsläpp till leverantörer med högre men *verifierbara* utsläpp, vilket sannolikt gynnar industriländer med vana att mäta utsläppen på bekostnad av utvecklingsländer. Ett alternativt förfaringsätt är att EU, som en integrerad del av CBAM, stärker sitt tekniska bistånd till utvecklingsländer för att mäta och minska sina utsläpp.

³ Marginalnytta av CABM för klimatet = marginalkostnaden för företagen.

Kommissionens ändringsförslag innehåller även en rad administrativa förenklingar för företag som ligger över tröskelvärdet, inklusive: • förbättrade digitala hjälpmedel för rapporteringen, • möjligheter att delegera rapporteringsuppgifter till tredje part, • förenklade regler för avräkning av utsläppspriser i tredje land, m.m.

Tillväxtanalys synpunkter

Tillväxtanalys har inte analyserat dessa förslag i detalj men stödjer inriktningen att underlätta beräkningarna och rapporteringen av de inbäddade utsläppen. Ju enklare systemet är för näringslivet i EU och leverantörer utanför EU, desto större acceptans kommer CBAM att få, vilket i längden är positivt både för ekonomin och klimatet.

Dessutom minskar det sannolikheten för att CBAM förklaras oförenligt med WTO-regelverket vid en eventuell legal prövning, där miljöundantaget i GATT Artikel XX (b) och (g) är beroende av att kostnaderna för EU:s handelspartners inte är oproportionerliga i förhållande till klimatnyttan.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören. Föredragande har varit analytiker Håkan Nordström och Josefin Videnord. I ärendets handläggning har även avdelningschef Marie Gartell medverkat.

Sverker Härd
Generaldirektör

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Postadress: Studentplan 3, 831 40 Östersund

Telefon: 010-447 44 00

E-post: info@tillvaxtanalys.se

Webb: www.tillvaxtanalys.se

Organisationsnummer: 202100-6164